

M.10351:1-10.

ACC. N:R

Landskap: Skåne Upptecknat av: P.E.Nilsson
Härad: Frosta Adress: Ellstorpsg. 4 E, Malmö
Socken: Höör Berättat av:
Uppteckningsår: 1947 Född år 1882 i Höörs sn.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

När den nya tiden kom till bygden. s. 1-10.

Lut 59.

ACC. N:R

M. 10351:1.

Landskap: Skåne

Upptecknat av: P. E. Nilsson

Härad: Frosta

Adress: Ellstorpsgatan 45

Socken: Flö

Berättat av:

Uppteckningsår: 1947

Född år 1882 i Höörs zw.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

LW 5 59.

Kungliga förordningen om laga skifte, mätning och uppdelning
 i hemman av all jordegendom är daterad den 28 de Oct. 1830
 och i protokoll från Malmö landskantor den 11 Maj 1835 om
 mätning, räkning och uppdelning av all jordegendom i Flörs
 socken Frostas härad. Ta är ett brev utfört den 14 April 1835
 på 169 riksdaler banco för mätning och uppdelning av mitt barndoms hem
 Kronoskatte Rusthållshemmanet n:o 9 Haglåste ½ mantal, samt lösen av
 originalskrifter 18 riksdals banco. Det är ju alltid härt att dela av
 och egendom, men är ju int föjd med den latten som han fått
 sedan var det även sru, de flesta varo missbelätna och ville ha den
 jordbiten som grannen hade fått och så blev det trötter och varan
 dagen lång, gubbarna tröttes och kvinnorna gråto, det var ju
 också en stor förändring för de flesta, först hade gårdena legat
 nära varandra i bysamhälle, men nu måste ju famliga flytta.

Skriv endast på denna sida!

ut från byn och byggja sig nya gårdar och det ville ju ingen
göra frivilligt, alla ville bo kvar i byn som förfäderna gjort.
Någon bestämman kan jag inte emma mig att det var i Maglätte
utan den 1ste Maj, då samlades alla byns bönder hos bryggden
för att dricka märg i hem kom det hette, men togo de för märga
glas av starka drycker. Då blev de dragna i kän och fingo singla sig hem
bryggde valdes åttil ny borgare 1ste Maj och det skiftade alla bönderna
om att vara ett år i länder, bryggden skulle ha byakornet i
förraring, byakornet var ett långt böjt horn av koppar och
frestsigt i den ändan som man blåste i och i fram kom ett jakthorn
1ste Maj på morgonen skulle bryggden gå till lämplig plats i byn
så folket i gårdarna kunde höra när man blåste i byakornet,
bryggden var också anropad och vid Anlägga så skulle man rida och
se efter om det var mödrivar så knäckhattning på landsvägen
var behövlig och i så fall skriva en kallelse till gardarnas bönder
att samlas på bestämd tid och plats för att skrotta bort trön från
landsvägen till Flör, denna kallelse lärnades till närmaste gård
och så var borgare gårds hyllyt lärna den vidare så budkasten gick till
alla fördärna i bygdalet.

I Sta Maj var som en bystämma där beständes oft som bönderna kunde ha gemensamt eller blevo överens om att utföra under året, i Maglaröte var en jordegendom planterad med granträd som byn ägde gemensamt, om den blivit fördömd vid den allmänna egendomsstiftning eller varför byn ägde den, kom jag inte vinkta mig, men det gick bort och utan Kiv bland fyra bönder om dess förvaltning. Någon Palarsrote var det ju inte i min hemtrakt, men de flesta gårdarna ställde till med ett falkslas strax på nyåret.

Andelsföreningar som mejeri med flera kom ju till på slutet av 1800 talet och mindre föreningar som trömförening med flera kom till vid och strax efter Tackelskifte 1900, jordbrukets förbättring kom ju genom föreläningar och tidningar, om en jordbruksare köpte ett nytt redskap eller sådde ett nytt föddlag eller rotfrukter, så var alla bönder nyskriva, att se hur det var och ville gärna prova det på egen jord, ingen höll eminnt just vid gamla bruk utan ville gärna ta del av allt nytt, när en blev intresserad så kleva flera.

När järnvägarna på 1800-talet kom och tog resandetrafiken
så lyftes en tung bärda från jordbruksbetet genom att bönderna då
blevo befriade från att köra skjuts, de varo ju skyldiga att
skjutsa de resande och parten var bestämd till en mil i tio man
som resande kom till gastgivaregården och ville resa vidare. I
skulle drängen där eller hälkarlen som han kallades, ge sig
åstad och budde den bonde som var i tur till Köra, gastgivaren
hade en lista på alla bönderna och skulle huda dem i tur
och ordning, det var inte rörligt att få ett sådant bud en kväll
när böstarna kanske gjott i tungt arbete från mids dagen
och kanske nys blivit släppta från betesmarken, men di
hälkarlen kom och budde. Ta hade bonden inte annat att
göra än ge sig åstad och fåta få tag på böstarna igen och det
var ingen latt sak, dessa kunde vara illmariga och inte
läta sig tagas med locket och från n:o 9 Haglåste var det 102
tunnland i fälads och betesmark, om man kan ju latt
tänka sig hur besvärligt förfäderna hade det, lagts om
lag tungt över dem och ingen vägde kriga från den tiden
resande fick ju heller inte ha bröttom, det behövdes lämnad att vänta på bönderna

Selskiftet 1900 blev en breyning med allt gammalt bruk
jordbruksbet fika säsings, slätter och skördemaskiner
hästskolar med hie blev inte längre behövliga
och hemarbetet inomhus med spinnrockas och
värvstolar kom också på antropinring och fina
flytta eggan från vindem, då man brunda kogna vackra
tyger och blöder. Så blev det ingen tid till lust att väva
Keden och bruk blevo också annorlunda, under 1800-talet
åt alla ur ett fot med en ked av horn, det bruket blev
borttaget strax på 1900-talet mellan folken ändras sedan
och som människorna ändrat sig så har trocken
också, på grund av brändelivsken under två världskrig
har kogerna delvis blivit bortsprungna. Si utseendet
har blivit förändrat, bland kalt och trist.

Kraglasata var på 1800-talet sumpmarker mitt i bysamhället
som var kallade för mader, vintertid var de översvämmade
men om sommaren växte gräff gräs och korntorven eller ängknerren
kull till där och man kunde hitta honom. Resvra källerna och vatten igenom
nuvar där utdikat och korntorven har nu fått sig annan vistelseort

I mitten och senare hälften av 1800talet föregringo emigrationen eller americafebern som den kallas omkring bland folket i Skagfjärdet var en skamkare som hade fått ett litet hus och hade det väl inte då illa efter den tidens bruk, men han fick Americafeber och blev missnöjd som han hade det förr han fälld hus och bokag och reste till America, men kunde inte ta sig fram där med sitt handverk utan fick gå på en farm och sättra spinnen och förbanna som jobb varo dag som gick att han varit så dum och rest till Amerika, men kunde inte tjänna pengar så han kunde återvända till Sverige.

En flicka från Skagfjärdet reste på 1800talet till America med en båt som hette Tingvalla och en morgon bittið kolliderade.

Tingvalla med en båt som hette Geiser och det gick då illa att Geiser sjönk och havet var fullt av hajar och från Tingvallas däck kunde passagerarna se hur undanriktarna från Geiser blevtagna av hajar, på Geiser hade varit fest hela natten så passagerarna hade dansat och rost sig och då på morgonen blev de sänkta i havet.

Många svenska i Amerien kresso hem till anhöriga och vänner
och talte om hur bra de hade det i Amerien och fast dessa berättelser
inte alltid varo hanningenliga så blev de en agitation på
Svenskar i hemlandet, America hysrade för dem som ett lyckoland
och ungdomen ville ju förra resa och se världen och möta
äventyret och manke hyckan och därfor blev det en aldrig
sinande ström av resande till Amerien lyckolandet.

På en resa till Köpenhamn träffade jag ett fältskap svenska
som varit och hållit sig i Sverige hos släktingar och vänner
och var nu på återväg till Amerien, en av dem talte omförring
att han fast nu sett hur rökeft Sverige var och ville tillbaka
till sitt hemlandet. Kristianstadstråket och besötte sig han
hade farm i Amerien där han varit Prärier, landet var platt
ingen skog, knappt något träd fanns, de odlade majs
och det var deras förnämsta i konst och levbröd, samt
användes även till att elda med, nu ville han resa in
till Amerien och besöka sin farfar och allt sin egendom
och sedan bli jordbruksare i gamla Sverige.

Jag hade en arbetskamrat vid Järnvägen i Malmö, han slutade sin plats och reste 1912 med Titanic mot Americas och den båten sätte framiberg och sjöök i Atlantens djup, då lyckades han på en flotte ut i havet och trädde sig på den där han blev uppstagen och kom till Americas, men han skulle ha tagit skada åt dagsatserna för han bodde inte länge efter olyckan på havet.

Een arbetskamrat vid järnvägen i Malmö talte om för mig att hans bror hade rest ned från Stockholm två gånger för att resa till Americas, men varje gång angrat sig men så 1912 trodja gången blev det allvar med reson han följde med Titanic för den båten var utmärkande som riktfri, den kunde inte sjunka därfor att det fanns vattenläck. Natt hem kunde hålla den flottande om den ännu blev skadad, då dör förlämndes han sig tryggt och blev en av de tusental som ontkom den Titanic sjöök i Atlantens 3.500 meters djup, underligg är människors öde.

När järnvägarna byggdes i Sverige så blevo de upptakten till egna hem bygge, handverkare och handlare byggde sig egna hus vid stationerna och så växte där upp ett samhälle vid de flesta stationer och efter sekelskiftet 1900 när industrierna utvecklades och komliga av dem blev storindustrier, så blev det fort i egna hem byggandet och där en industri byggdes blev snart ett samhälle vars dess arbetare byggde sig bostäder, numera bygger stora industrier själva bostäder till sina arbetare och då hastigt som Heder och Hammarö byggdes upp och utvecklades. Så blir även bostadsförhållandet ändrade, hemmarnas inredning och möblering moderniseras och moderna växlar ofta, före sekelskiftet 1900 var det aldrig tal om att en familj skulle byta möbler utan de som köpts vid boställningen behöll man hela livet sitt, men nu växlar modern modeller och möbeltyper ofta en arbetstidsskiftade sade en gång till mig att du har ju varit gift så länge, att dina möbler är väl magra för huggenbaden och moderna bostäder trängar in ofta fram möbelbygget, därför att de byggat de smä, att möblerna också måste vara av minsta möjliga mitt och dimensioner.

På 1800-talet var pläcke och brunns bönor förlagda mat, nu är det
knappast att de rätterna godkännes som värdegant, fast vår
generation som har upplevt två världskrig har ju mestat åt
med av livselsktig bekrympelhet, under krigsåren 1914-1918 finge
vi i Kalmar stått i hår efter allt som skulle försörja i matväg och därför
var det som såldes, vi köpte grötbröd i frist från annat bröd, men det
var inte bra och vad det var förr blod och blandning till det värsta järingen
grötbröd kunde inte få försörja och fläsk betyggde vi hade inte en bit
av förr över år, men till fanns ju också räddade delvis möddläget
sig sig barn stå med en klibbbröd och sista var din bit och
och åta, här var ju också hungerdemonstrationer i Stockholm
folket svalt och för illa och då kom in den granskraftsgivaren
och många dog i den där tiden, hyggs Bohuslän Herström
i Här läste han när han i en predikan kring Jesu kifte, som
sig var i Nyström och hörde, både att det kan ge om i värstet men
ställart vara barn och denne generationen av jordens folk
har danner sig en fått lida ont, kriget 1939-1945 var ju met
främst armod med rationering, men krigets närbete och luftfölltorna
var ju ett dogligt hot.